

FÜGGETLEN UJSÁG

1922. december 30. Szombat.

ÁRA 10 KORONA

Debreczen, XX. évf. 295. szám.

Törökország ujabb háborúra készülődik

London, dec. 29. Az itteni lapok török katonai készülődéséről adnak hírt. Megemlítik, hogy csapatokat vontak össze a Ballherder vonalon és hogy 6 török hadosztály indulásra készen áll. Ezenkívül egyes török csapatok leszerelésére kiadott parancsot visszavonták és ezeket Mosszulba küldték.

Számolnak a lausannei konferencia megszakitásával

Lausanne, december 29. A Dardanellákban készülő flotta demonstráció rendkívül feszült hangulatot teremtett, úgy hogy a konferencia megszakitásával számolnak, ha angol részről nem történik olyan kijelentés, amely az intézkedést behatóan megokolja és annak élet veszi. A török delegáció körében kijelentik, hogyha ilyen angol kijelentés nem hangzik el, akkor a törökök levonják abból a következtetést és a szövetségesekre hárítják a felelősséget. A táviratváltás Angora és Lausanne között még nem tisztázta azt, hogy a törökök a legközelebbi időben milyen lépést fognak tenni. A török delegátusok kijelentik, hogy a kemalista kormány részéről a végleges instrukciók még nem érkeztek meg.

Ultimátum a török delegációnak

Páris, december 29. A Temps szerint a szövetségeseknek az a szándékuk, hogy Lausanneben legközelebb szerződés tervezetét nyújtanak át a török kiüldöttségnek azzal a felhívással, hogy jelentsék ki, elfogadják-e, vagy sem.

Ennek az együttes fenyegetésnek az az oka, hogy Anglia a Dardanellák és Mossul tekintetében nem tudott a törökökkel megegyezni.

Az angol hadihajók visszatértek Konstantinápoly elé

London, december 29. A brit Földközi-tengeri hajóhad több hajója a karácsonyi ünnepek alkalmából Konstantinápolyból Maltába érkezett. Az ünnepek után váratlanul parancsot kaptak, hogy térjenek vissza ismét a Közel-Keletre. A hajóiraizhoz a Marlborough óriás csatahajó, két könnyű cirkáló és több torpedóromboló tartozik.

London, december 29. A Reuteriroda jelenti Maltából: Az angol Középtengeri flottának a közel keleti vizekre való indítása itteni hírek szerint a lausannei kedvezőtlen hírek következménye. Hivatalos helyen erre vonatkozólag semmi közelebbit nem lehet megtudni, azonban úgy hírlik, hogy parancsot adtak ki, hogy valamennyi rendelkezésre álló hadihajó ma délután tengerre szálljon.

A török delegáció nem írja alá a szerződést a nemzetgyűlés előzetes hozzájárulása nélkül

Berlin, december 29. Moszkvai jelentés szerint oda az a hír érkezett, hogy az angolai nemzetgyűlés megtiltotta a delegációnak, hogy a megkötendő békeszerződést a nemzetgyűlés előzetes hozzájárulása nélkül írja.

Anglia Németország ellen

London, dec. 29. A politikai körök hangulata az utóbbi két napon Németország ellen fordult. A kormánypartí politikusok szerint Németország kínos helyzetbe hozta Angliát akkor, mikor a különböző szállítások megtagadásával Poincarének jogcímét adott arra, hogy a Ruhrvidék megszállását vegye tervébe. Ilyen körülmények között az angolok Németország magatartásának fogják tulajdonítani, ha Anglia nem állhat többé Németország oldalára. A mai angol lapok már előre Németországot okolják a párisi konferencia várható eredménytelensége miatt. Már is szó van arról, hogy módosulni fog Bonar Lawnak az a terve, mely szerint bizonyos gazdasági és pénzügyi rendszabályok fogantatásával van szükség a Ruhrvidék megszállását fölöslegessé tenni. Minden esetre megállapítható, hogy Angliában a hangulat egyszerre németellenessé lett.

Az angol álláspont sohasem kedvezett ennyre a francia felfogásnak

Páris, december 29. A Quai d'Orsay-n a sajtó képviselőit úgy tájékoztatták, hogy nem Németország mulasztásának megállapításán fog megfordulni a szövetségek közötti miniszterelnökök konferenciája, mert nincs szükség Németország rossz szándékának újabb bizonyására. Hivatalos helyen nagy súlyt vetnek arra, hogy a hivatalos angol álláspont mégsoha sem kedvezett annyira a francia felfogásnak mint most.

Párisi nyugtalanítja a német kormány hallgatása

Páris, dec. 29. Az entente miniszterelnökeinek konferenciája előestéjén

nagy nyugtalanságot váltott ki az illetékes politikai körökben, hogy a német kormány még mindig hallgatásba burkolózik és különösen azok aezódnak, akik a jóvátételi kérdést békés megállapodás után szeretnék Németországgal rendezni. A legellentmondóbb hírek jönnek Berlinből a legnagyobb német javaslatokról. A békés megoldás hívei attól félnek, hogy Németország elszalasztja a kínálkozó alkalmat, mely valószínűleg az utolsó, mikor a dolgok végzetserű kifejlődését befolyásolhatja és kedvező mederbe terelheti. Nagy hibát követ el Németország, ha arra várna, amíg a szövetségesek felszólítják, hogy terjesszen elő javaslatokat és rossz vért szülné, ha a berlini kormány ugyszólván az utolsó pillanatban állna elő javaslatokkal, amikor a konferencia összegyűlt. A francia felfogás szerint

csak olyan német javaslatokat fognak komolyan számba venni, amelyeket idejekorán terjeszt elő Németország

és ha ezekben akarja kijátszani a szövetségeseket egymás ellen, hanem tekintet nélkül a közöttük esetleg létező, vagy felmerülhető ellentétekre.

a legösszintebben feltárja, hogy mennyit képes és mennyit akar teljesíteni.

Minisztertanács előtt az angol engedmények a jóvátétel bezárlítása fejében

London, dec. 29. Bonar Law a mai minisztertanács elé terjeszti a javaslatokat, amely szerint Anglia a szövetségek közötti háborús adósságok tekintetében messzemenő engedményeket

fog tenni Franciaországnak, de ennek fejében Anglia azt kívánja, hogy a szövetségesek szállítsák le a német jóvátételi fizetéseket olyan összegre, amelyet Németország meg is tud fizetni!

Mussolini polgári megszálláshoz járul hozzá

Róma, dec. 29. Olaszország és Franciaország között a jóvátétel kérdése-

ben mindössze annyi az eltérés, hogy Mussolini nem ért egyet Poincaréval a német zálogolások keresztülvittele tekintetében, azt kívánja ugyanis, hogy polgári tisztviselőkre bizzák az ellenőrzést és a vámok szedését, míg a francia miniszterelnök katonai kordont akar és korlátlan felhatalmazást minden feltétel nélkül arra az esetre, ha Németország újabb mulasztást követ el.

A törvény ellenére felebbezett a főispán a törvényhatósági bizottsági tagválasztás ellen

A polgármesterhelyettes nem védte meg a város jogát — Dr Szabó Ferenc önlálló indítványa — A városi tanács az indítvány mellett

Debreczen város közigazgatásának síma életét a közelmúltban két érdekes esemény élénkítette meg. Az egyik a zeneiskolai igazgatóválasztás, amelyre a városi tanács nagy többséggel P. Nagy Zoltánt választotta meg Haydu István és a visszalépett Wessprény Andorral szemben, a másik pedig a törvényhatósági közgyűlésnek az a határozata, amellyel elrendelte a megüresedett 20 választott törvényhatósági bizottsági tagsági hely december 28-án történő betöltését. A két határozatot azonban nem hajtották végre, mert Miskolczy Lajos főispán mindkét határozatot megfelebbezte a belügyminiszterhez és így sem P. Nagy Zoltán nem foglalta el állását, sem a bizottsági tagokat nem választották meg.

A főispán felebbezése élénk visszatekintést keltett úgy a városházán, mint a törvényhatósági bizottsági tagok tulajdoni részében, akik világosan látták, hogy a főispán eldárda nem teszi a törvényes alapot és kárára van a város nagynevezésű magához tőri közéletének. Egyelőre azonban nem történt semmi, mert várták és pedig teljes joggal, hogy a város első tisztviselője, Csóka Sámuel polgármester-helyettes főgyűző meg fogja védeni a törvényhatóság autonóm, törvényekben lefektetett jogait. Ez azonban mind a mai napig nem történt meg, ami arra indította dr Szabó Ferenc törvényhatósági bizottsági tagot, hogy az alanti önlálló indítványt intézze a szombaton összehívott törvényhatósági közgyűléshez:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés 738—21224—23770 j. 1922. bkgy. sz. határozatával elrendelte az üresedésben levő 20 választott bizottsági tagsági hely betöltését és a választás napját i. évi dec. hó 28-ára kitűzte, a választási kiüldöttségeket megalakította, a választási eljárás fogantatására szükséges intézkedések megtételével a város polgármesterét megbizta.

Mint hogy olyan törvény, amely a választás megtartását elhalasztaná, ezideig nincsen, a választást éppen a ma érvényben levő törvényekre tekintettel, a kitűzött napon meg kellett volna tartani. Azonban a szükséges intézkedéseket a törvényhatóság jelenlegi első tisztviselője elmulasztotta megtenni. Ezen eljárást talán arra alapítja, hogy ez a közgyűlési határozat megfelebbeztetett s a m. kir. Belügyminiszter urhoz általa felterjesztett felebbezésre döntés még nem érkezett. Azonban e határozat, mint előkészítő cselekményt tartalmazó határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs. Azt vissza kellett volna utasítani azaz, hogy majd a megcített választás ellen élhetnek panasszal, akik esetleg szabálytalannak tartják az eljárást. A felebbezés elfogadásával és felterjesztésével újabb szabálytalanságot követett el a város jelenlegi első tisztviselője, módot adván arra, hogy egye-

ben mindössze annyi az eltérés, hogy Mussolini nem ért egyet Poincaréval a német zálogolások keresztülvittele tekintetében, azt kívánja ugyanis, hogy polgári tisztviselőkre bizzák az ellenőrzést és a vámok szedését, míg a francia miniszterelnök katonai kordont akar és korlátlan felhatalmazást minden feltétel nélkül arra az esetre, ha Németország újabb mulasztást követ el.

szek, az autonóm hatóság törvényes intézkedését lehetetlenné teyék. A polgármesterhelyettes főgyűző ezen szabálytalan eljárás mellett más olyan magatartást is mutatott, ami a törvényhatóság jogainak sérelméhez vezet. És pedig azzal, hogy a P. Nagy Zoltán zeneiskolai igazgatóvá választását jóváhagyó közgyűlési határozatra vonatkozólag a főispán ur által bejelentett s az 1886. évi XXI. tc. 57. szakasz k) pontjára alapított felülvizsgálatra felterjesztését elrendelő intézkedés ellen, nem élt az 1907. évi LX. tc.-ben biztosított előterjesztéssel, holott az 1896. évi XXVI. tc. 20. szakaszára tekintettel ez a főispáni beavatkozás a törvény világos rendelkezésébe ütközik.

A törvényhatóságnak aggodalommal kell néznie azt, hogy az első tisztviselője a törvényhatóságnak törvényben biztosított jogait megvédelmezésében ilyen magatartást tanúsít. Ennek fogva indítványozom, hogy a törvényhatósági közgyűlés:

helytelenítse a város jelenlegi első tisztviselője, a polgármesterhelyettes főgyűzőnek azon eljárását, hogy a megüresedett 20 választott bizottsági tag választás és P. Nagy Zoltán zeneiskolai igazgatóvá választása kérdésében a törvényhatóság autonóm jogait nem védte meg, hanem ahelyett azok gyöngítésére engedte magát befolyásoltatni.

rendelje el, hogy a i. évi dec. hó 28-ára kitűzött, de meg nem tartott bizottsági tagválasztások 1923 január hó 10-én megtartassanak, kimondván azt, hogy e határozat feltétel nélkül végrehajtható, sem felebbezéssel, sem főispáni beavatkozással meg nem akasztható.

végül mondja ki, a főispán urnak a P. Nagy Zoltán ügyében tett s az 1896. évi XXVI. tc. 20. szakaszába ütköző intézkedése ellen panasszal él.

Tisztelettel
Dr Szabó Ferenc
törvényhatósági biz.

Az önlálló indítvány teljesen fedi a törvényes alapot, a főispán súlyosan tévedett, a polgármesterhelyettes pedig valósággal negligálta a város törvényes autonóm jogait, amikor nem helyezkedett szembe a főispán törvényellenes felebbezésével.

A főispán ugyanis az 1886. évi XXI. tc. 57. szakaszának k) pontja alapján felebbezte meg a törvényhatóság határozatait. Ez a vonatkozó „K” pont ugyanis kimondja, hogy ha a főispán valamely közgyűlési határozatot a törvény, vagy a miniszteri rendelkezésre sérelmesnek vél, annak felülvizsgálatát végeztetendő felterjesztését elrendelheti és arról az illetékes miniszternek jelentést tesz. Ezen törvénnyel szemben azonban az 1896. évi XXVI. tc. 20. szakasza kimondja, hogy a II. fejezetben felsorolt ügyekből keletkező vitás kérdésekben a miniszterek felügyeleti jog címén sem intézkedhetnek. A II. fejezet fel sorolja a vonatkozó ügyeket, amelyek között szerepelnek a közigazgatási,

vallás és népoktatási ügy is. Ilyenformán világos, hogy P. Nagy Zoltán megválasztása ellen a főispánnak nem volt joga felelősséggel élni. De még ennél is messzebb megy az 1896. évi XXVI. tc. 42. szakaszának 2-ik pontja, amely egyenesen azt mondja ki, hogy a tisztviselőválasztások ellen csak a közigazgatási bíróság élhet panaszszal élni.

Ami pedig a megüresedett 20 választott törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltését illeti, arra nézve pedig az 1901. évi XX. tc. kimondja, hogy közbeeső intézkedések ellen jogorvoslatnak helye nincs. Már pedig a közgyűlési határozat, amikor a választásokat elrendelte, csak közbeeső intézkedés volt és véglegessé csak akkor vált volna, amikor már a választások megtörténtek. Ekkor lehetett volna csak felelősséggel élni, de csak a megválasztottak személye ellen, amennyiben azok kifogás alá eshetnek.

A főispán tehát itt is törvényellenesen járt el és ezekkel a főispáni tevékeniségekkel szemben a polgármester-helyettes főjegyzőnek lett volna kötelessége a város törvényes jogait megvédeni és erre törvényes módja is lett volna. Az 1907. LX. tc. 7. szakasza előírja, hogy a polgármesternek vagy helyettesének meg van az a joga, hogyha a főispán intézkedését sérelmesnek véli, az ellen 24 óra alatt előterjesztéssel éljen. Ha pedig a főispán az előterjesztés ellenére sem vonná vissza sérelmes intézkedését, akkor pedig kötelessége 8 nap alatt rendkívüli közgyűlést összehívni.

Dr. Szabó Ferenc önálló indítványával ma délután foglalkozott a teljes városi tanács, ahol Csóka Sámuel polgármester-helyettes főjegyző maga olvasta fel az indítványt. A városi tanács dr. Magoss György tiszti főjegyző hozzájárása után az indítványban foglaltakhoz hasonló felhagyásnak adott kifejezést, csupán egyedül dr. Vargha Elemér tb. főjegyző jelentett be ellenvetelményt.

Az indítványt egyébként már a szombati törvényhatósági közgyűlés is tárgyalja, amelyet feszült érdeklődés előz meg.

Kik tarthatnak nyitva vasárnap?

A kamara figyelmezteti az érdekeltet arra, hogy a vasárnapi munkaszünetet f. hó 31-re a ker. miniszter ur 108874. sz. rendeletének b) pontjában csak az élelmicikkeket, ideértve mindenféle husneműt, cukorkát, száraz cukrászsüteményt, mézeskalácsot és szeszt nem tartalmazó üdítő italt is, a kizárólag vagy túlnyomórészt ezeket árusító üzletekre nézve függesztette fel. Ezek az üzletek 7—12-ig tarthatók nyitva.

Férfi fodrászüzletek 12 óráig tarthatók nyitva.

Női fodrászüzletek pedig este 6 óráig.

A szénár leszállítása

Budapest, december 29. Az utolsó időben állandóan csökkent a nemzetközi pénzpiacra a szokol árfolyama, ami a magyar korona és a cseh valuta relációjában is kedvező eltolódást okozott javunkra. Ennek következtében az oroszországi importált árukat is olcsóbban tudják a magyar vevők beszerezni, ezt különösen érzik a hazai szénbányák, amelyek bányászati tevékenységüknek legnagyobb részét a cseh piacra vásárolják. Tekintettel arra, hogy a széntermelés költségeinek egyik igen jelentős tétele a feltáráshoz szükséges bányafa, megfelelően csökken a szén termelési költsége is.

Ennek figyelembevételével a hazai bányák tárgyalást indítottak egymás között, amely szerint a szén árát leszállítják. Mielőtt azonban a végleges megegyezés létrejött volna, a bányamunkások utabb béremelési követelésével állottak elő, ami elől a vállalatok nem tudtak kitérni és a nagyobb szénbányák a munkabérekét az egész vonalon 30—35 százalékkal felemelték. Azonban a béremelés ellenére is lehetőséget látnak a bányavállalatok a szén árának kisebbmértékű mérséklésére és ilyen irányban már napok óta beható tárgyalást folytatnak. Eddig a termelési költségek meglehetősen állandóságot mutatnak és ha ezt váratlan események meg nem zavarják, úgy a széntermelés keresztlétszámát az az elhatározásukat, hogy a közeli napokban az árakat mérsékelni fogják.

Önkéntes miliciát szervez Mussolini

„A nemzet biztonsága érdekében a kormány elnökének parancsa alatt»

Róma, dec. 29. Fontos döntéseket hozott a tegnapi minisztertanács. Mussolini miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett a minisztertanács elé, amelynek célja önkéntes milícia létesítése a nemzet biztonsága érdekében. Ez az önkéntes hadsereg a javaslat második szakasza szerint az Isten és a haza szolgálatában áll a kormány elnökének parancsa alatt és

a toborzás a fasiszta eszme követői között történik. Mindenki felelősnek tartják, aki betöltötte 17-ik életévét és nem több mint 50 éves. A szolgálatért zsold nem jár.

A minisztertanács helyeselte és magáévá tette a törvényjavaslatot, egyidejűleg kimondta, hogy a parlament február 6-ára hívja össze.

Magyar-osztrák szövetségtől félnek

Pragában és Belgradban

Jugoszlávia és Csehszlovákia idegeskednek Seipel kancellár budapesti utazása miatt

Bécs, dec. 29. (A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől.) Osztrák politikai körökben most arról a hazaváltatózsról beszélnek, amely a prágai sajtóban Ausztriával szemben az utóbbi napokban észlelhető. A cseh sajtó Ausztriáról eddig a legbarátságosabb hangon írt, most azonban egyre megismétlődnek az osztrák kormány elleni támadások. Diplomáciai körökben ma arról értesülünk és ezt az értesülést megerősíti a bécsi „Der Tag” egyik jelentése is, amely szerint Pragában Seipel kancellár tervbevett budapesti utazása igen kellemetlenül érintette azokat a politikai köröket, amelyek avval számoltak, hogy Ausztria előbb-utóbb a kis-antantot fogja erősíteni. Pragában Seipel kancellár budapesti utazása nagy izgalmat keltett és ezt egy kommentárikusok, hogy Seipel magyar-osztri-

rák szövetséget akar létrehozni. A cseh politikusok ebben a tervben halálanságot látnak, mivel — szerintük — cseh kezdeményezésre indult meg Ausztria szándéka. A prágai kormány bécsi követe utján állítólag már figyelmeztette Seipel kancellárt, hogy a Budapesttel való kacérokodást nem fogja sokáig tűrni és ennek a jugoszláv kormánytól is következményt lesznek, mivel Seipel kancellár újabb orientációjától Belgradban sincsenek elragadtatva. A belgrádi kormány Ausztriával szemben bizonyos gazdasági természetű rendszabályokra gondol. Egyelőre még nem lehet megállapítani, hogy Prága és Belgrad meddig akarnak menni, tény azonban az, hogy a kis-antant ezen akciójától a bukaresti kormány távol tartja magát. sz. p.

Nem lesz új valuta Ausztriában

Bécs, dec. 29. (A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől.) Az utóbbi hetekben olyan hírek terjedtek el a külföldi sajtóban, hogy Ausztriában új valutára térnek át. Ennek a hírek az új jegybank közeli megalakulása volt az alapja. Most, hogy az új jegybank megalakult, a pénzügyminisztérium tényleges vezetőjéhez, Schwarzwald dr. osztályfőnökhöz fordultunk és megkérdeztük őt, hogy mi igaz ebből a többi utóállam közgazdasági világát is érdeklő hírből. Schwarzwald osztályfőnök kérdéseinkre a következőképp válaszolt:

— Miként ismeretes, az új jegybank átveszi a régi bank összes bankjegyeit, mivel lehetetlen az, hogy azonnal új bankjegyeket adjon ki. A technikai előkészületek hosszabb időt igényelnek. Addig az új bank a régi

bankjegyeket adja ki, az állam pedig törvényhozási uton el fogja rendelni, hogy a régi bankjegyeket már nem az Osztrák-Magyar Bank, hanem az Osztrák Nemzeti Bank adja ki. Ha azonban az új jegybank bankjegyei megjelennek, úgy csak a szövegben és a kiállításban lesz különbség, lényeges valutaváltozás lehetetlen, mivel ezt az új jegybank alapszabályai sem engedik meg. Így tehát az a hír, hogy Ausztria új valutára tér át, nem igaz. Ez majd csak akkor lesz lehetséges, ha az osztrák korona stabilizálódik és vásárló ereje megjavul: tehát csak bizonyos idő múltán. Csak így lehet majd az új valutát fix kurzuson kibocsátani és így a régi koronákat új bankjegyekért méltányos és fix kurzuson becsérélni.

Legszébb kalapok
FRANK EDENEL.

Mielőtt ujévi ajándékait

megvásárolná, tekintse meg a

Mayer Divatáruház

Főtér (Tisza-palota) kirakatait

s meg fog arról győződni, hogy ott a **harisnya, keztyű s kötött ruha, jumperárak a legolcsóbbak.**

A DKASE szilveszteri mulatsága

Vasárnap este 8 órától záróráig az **ARANY BIKÁ** disztermében.

Fellépnek: Timár Ila, Halasy Mariska, Kovács Terus, Burger Erzsike, Kovács Lili, Mátray fővárosi tánckomikus különálló műsorával, Szigeti, Markovics Bandi, Unger István, Rolkó, Hajnal, Turi. — Rácz Laci zenekora muzsikál. — Szépségverseny, konfetti, juxbazár.

Debreczen légszenzációsabb szilveszteri műsoros táncestélye!

A 40 páholyból 35 elfogyott. Jegyelővétél Müller szállító égnél Piac-u. 73.

A zürichi árfolyam körül

Az egyik délután megjelenő fővárosi napilap a zürichi koronaárfolyam körül támadt zavarokról a következőket írja:

Budapest, december 29. A nyilvánosság ma csak a déli órákban kapott jelentést a korona zürichi megnyitó árfolyamáról, amely szerint a Magyar Távirati Irodához érkezett távirat értelmében Zürichben Budapest 0.2175 árfolyammal indult. Ugyálszik azonban, hogy ez az árfolyam nem tekinthető helyesnek, mert hivatalos és felhivatalos helyekre egymással merőben ellentétes megnyitó árfolyamok érkeztek.

Először a M. T. I. is azt a táviratot kapta, hogy 22.75 centime-mal indult a magyar korona Svájcban. Mégis a déli órákban azt a felhivatalos jelentést adta ki, hogy a megnyitó árfolyam csak 0.2175 volt.

A MTI arra hivatkozik, hogy később érkezett táviratok mind 0.2175 centimeos megnyitást tüntettek fel és ezt az árfolyamot függesztették ki a tőzsdén is. Déliben azonban a Devizaközponthoz közvetlen zürichi távirat érkezett, amelyben a magyar korona megnyitó árfolyama 0.2275 centime-mal szerepelt. Erről a MTI nem veti tudomást és így nem is tartotta szükségesnek, hogy előző jelentését helyesbítse. De a Devizaközpont annál is inkább a 0.2275-ös árfolyamot tartja autentikusnak, mivel jelenleg, mint nekünk mondták, nem lát semmi okot a magyar korona gyengülésére.

A MTI válasza

A cikkre a M. T. I. a következő cáfolatot adta ki az esti órákban:

Budapest, dec. 29. Az Est mai számában Ujabb zavarok a MTI zürichi jelentése körül cím alatt a zürichi árfolyam mai jegyzésével foglalkozó és a Magyar Távirati Irodát támadó közlemény jelent meg. A MTI ezzel szemben megállapítja, hogy három autentikus hírforrás 0.2175-ös kurzusal közölte a koronát, csak az Európa-rádió felvételében szerepelt 0.2275-ös árfolyam. Az Európa-rádió azonban jelentéséhez egyáltalán hozzáfűzte, hogy érte léghőri zavarok miatt egyáltalán nem vállalt felelősséget. A MTI ennek következtében ezt a kurzust nem is adta ki, annál kevésbé, mert érintkezésbe lépve a devizaközpont illetékes vezetőjével, ez a 0.2175-ös árfolyamnak a nyilvánossággal való közlésével szemben kifogást nem emelt. Ennek következtében a Magyar Távirati Iroda a zürichi megnyitó árfolyamokat 10 és fél 11 óra között közölte a nyilvánossággal. A 0.2175-ös árfolyam autenticitását egyébként utólag a mai devizazárlat is igazolja. Ami az Estnek azt az állítását illeti, hogy déliben a devizaközponthoz közvetlen zürichi távirat érkezett, amelyben a magyar korona megnyitó árfolyama 0.2275-ös centime-mal szerepelt, a MTI-t a legilletékesebb helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez abszolút nem igaz. A devizaközpont-ha semmiféle közvetlen távirat Zürichből nem érkezett és így nem is jelentette ki, hogy a 0.2275-ös árfolyamot tartja autentikusnak. Egyébként a MTI az Estnek ezen félrevezető közleménye miatt a szükséges törvényes lépéseket megteszi.

Feltűnést

kelt az a három ajándéktárgy, amit a Hegedüs Áruház nyújt vásárló közönségének

Jó ruhaszövet métere . . . 675 K
1 angol schifon . . . 490 «
Cosmanosi karton . . . 490 «

Ezen kívül

Angol köpeny velour,
női kosztüm kelme, —
férfi öltönytövegek és
fehértövegek árát is

ujévre

leszállítottam.

Hegedüs Áruház

Debreczen, Piac-u. 40.
(Főpostával szemben.)

A cseh korona sorsa

(A „Debreczeni Független Ujság” prágai tudósítójától.)

Prága, dec. 29.

Közép-Európa egyik legfontosabb közgazdasági eseménye a cseh korona kurzusa. Erről a problémáról kértünk nyilatkozatot Schuster dr., volt csehszlovák meghatalmazott miniszter, a prágai Allgemeine Bankverein elnökétől. Schuster dr., aki Csehország közgazdasági életének egyik legkiválóbb ismerője, a hozzá intézett kérdésekre a következőket válaszolta:

— Ha azon a nézetem is van valaki (Schuster dr. ezen a nézetem van és ennek Rasinnal ellentétben többiben is kifejezést adott. A szerk.), hogy a cseh korona igen gyorsan, belső értékét túlszámolva emelkedett, még sem kívánhatják ennek a kurzusnak lényeges lenyomását, mivel ez ismét megrázkódtatná Csehszlovákia közgazdaságát. A cseh koronát mindenekelőtt stabilizálni kell, úgy hogy a további árhullámzások lehetetlenné váljanak. A devizaforgalom minden mesterséges korlátozását eredménytelennek és károsnak tartom. A cseh koronát december 18-iki esését megelőző átlagkursusán kellene stabilizálni. Csehszlovákia ipara és gazdasága fejlődésképes, éppen ezért a cseh koronában bízni lehet. Meg kell akadályozni azonban minden mesterséges manővert, akár felfelé, akár lefelé, mivel ez újabb krízisre vezetne. A fő az, hogy végre stabilizáljuk a cseh koronát és a további ingadozást lehetetlenné tegyük. A belföldi árak már kezdtek hozzásimulni a december 18. előtti kurzushoz, így azután, hogy újabb bonyodalmakat elkerüljünk, ezen a kurzuson kellene a cseh koronát stabilizálni.

A devizaközpont hivatalos árfolyam lapja

Valuták:	Vétel	Eladás
Napoleon	8800.—	—
Angol font	10750.—	11050.—
Dollár	2325.—	2400.—
Francia frank	170.—	176.—
Márka	0.36	0.44
Lira	118.—	125.—
Osztrák korona	0,0345	0,0360
Lei	13.25	14.25
Szokol	73.—	77.—
Svájci frank	440.—	455.—
Dinár	2450.—	2600.—
Lengyel márka	0,01275	0,01375
Hollandi forint	925.—	945.—

Devizák:	Vétel	Eladás
London	10750.—	11050.—
Newyork	2325.—	2400.—
Páris	170.—	176.—
Olaszország	117.—	122.—
Berlin	0.36	0.44
Milánó	118.—	125.—
Varsó	0,01375	0,01475
Bécs	0,0345	0,0360
Bukarest	13.25	14.25
Svájc	440.—	455.—
Varsó	0,01275	0,01375
Prága	73.—	77.—
Zágráb	600.—	640.—
Zürich	440.—	455.—
Amsterdam	925.—	945.—

Jó szövetet olcsón!
Feldheim és Weisz posztóruházában,
Plac u. 73.
vásárolhat.

Sokat takarít meg, ha újévi ajándékait
stet beszerzini az
Apolló Divatházban,
Plac-u. 67. Miklós-utca sarok.
Telefon: 764.
Kitűnő vaszon métere **480 K**
Flanell és barch t „ **550** „
Kötött bluzok **1500** „
Zefrek métere **550** „
120 cm. széles szövetek **960** „
Feltűtő- és ruhaszövetek, selymek, bársonyok, férfi- és női fehérneműk, harisnyák, kötött garnitúrák, pipere cikkek nagy választékban.

Jugoszlávia és Görögország mozgósít?

Róma, december 29. A lapok jelentéseket közölnek általános görögországi mozgósítási intézkedésekről. A görög hadsereg, amely 30.000 főből áll, Temirhissarud van összpontosítva. A hadsereg főparancsnoka Penagosz tábornok. A lapok a görög mozgósítást a tauranai konferenciát fenyegető eredménytelenséggel indokolják. A lapok a jugoszláv mozgósításról is megemlékeznek.

Olaszországot nyugtalanítják a mozgósítási hírek

Róma, december 29. A külügyminiszteriumhoz közelálló Tribuna és Giornale d'Italia azonos szövegű közleményben rámutat arra, hogy az olasz kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri a görög és a jugoszláv mozgósítást. A belgrádi kormány, — így szól a sugalmazott jelentés — a keleti helyzettel igyekszik kapcsolatba hozni a katonai készülődéseket, de higgadt megfontolással bennünket kérésre készít.

Ha a belgrádi mozgósítás esetleg nyomás akar lenni Olaszországra, amelynek parlamentje éppen most íozja ratifikálni a rapallói szerződést, akkor célját tévesztette. Vagy talán

Páris, december 29. Rómából jelentik, hogy ott hivatalos körök bizonyos izgalommal nézik a görög katonai készülődéseket s attól félnek, hogy a görögök benyomulnak Tráciába. A Maricamenti határt a mudániai fegyverszünet megkötése óta csak gyöngye szövetségi csapatok őrzik.

Hogyan él a megozsult II. Vilmos

A Debreczeni Független Ujság berlini tudósítójától

A napokban tért vissza Berlinbe II. Vilmos, ex-császár doornii hadsegéde Moltke ezredes. Moltke ezredes két éven át teljesített mostan szolgálatot II. Vilmos mellett. A Debreczeni Független Ujság berlini tudósítójának alkalma volt az ezredessel beszélgetést folytatni. Ennek során Moltke hadsegéd akövetkezőket mondotta el a doornii esetről: **Hermína, az új császárné tartja kezében a gyeplőt a doornii házban.** A császár teljesen meg van ezzel elégedve. Az élet Doornban egyszerű. A korábbi luxusnak már nyoma sincsen. **II. Vilmos úgy él, mint egy vidéki porosz junker.** Felesége leirhatatlan örömet szerez neki és mint minden német nő, mint háziasszony. A háztartás ennek folytán mintaszerű. Mindent Hermína vezet és mindenütt ott van. Doornban semmiféle történetik az új császárné bejegyezése nélkül, ő ép úgy örökdió a szolgaszemélyzet, mint az ingóságok felett. Moltke ezredes elmondotta még azt is, hogy azért távozott Doornból, mivel már nem akart családjától távol lenni. Az ex-császár kegyben bocsájtotta el a szolgálatból kilépett adju-tánst és — miként büszkén megmutatta — aláírásával ellátott fényképét ajándékozta neki.

a dalmáciai harmadik zóna küszöbön álló kiűritésével függ össze a mobilizáció? A jugoszláv mozgósításnak — mondja a hivatalos közlemény tovább — csak egy értelme lehet és éppen ezért az olasz kormány nyomban rászegedte minden figyelmét.

Ugyanezek a lapok jelentik, hogy Contarini, a külügyminiszterium fő-kára tegnap találkoztak keresett és talált is Antonievics jugoszláv követ-tel és délben hosszasan tárgyalt vele a jelzett értelemben.

Egyidejűleg közli a Volta-ügynökség, hogy a belgrádi kormány Mus-solini adriai politikájának öszinteségében kételkedik, már pedig ha Olaszország a magára vállalt kötelezettségek legelőjlsabb teljesítésének ellenére is nyit kérdésnek tekinti az adriai problémát, az még nem ok a harangok félrevezésére. Egy már előbb kialakult helyzet tisztázása nem akadály abban, hogy a kölcsönös é dekek és előnyök figyelembevételével új megállapodások és azoknak alapján új tervek álljanak elő, amelyeknek segítségével később aztán a nemzetközi problémák egész kapcsolatát dülőre lehet vinni.

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.21 háromnegyed

Budapest, dec. 29.

Értéktőzsde. Az esztendő utolsó napja erős áremelkedések jegyében mult el a tőzsdén. Most 3 napos szünet lesz ez is fokozta a realizálásra való hajlandóságot. Árak:

Bankok: Ang.-Magy bank 2400—600, Agrár 2000—100, Hazai 5450—675, Hermes 1100—250, Magyar Hitel 10200—11050, Jelzálog 400—80, Leszámitoló 1900, Osztrák Hitel 1600—2000, Kereske. 24000—400, Magyar-olasz 610—30.

Takarékpénztárak: Általános 2800—950 Hazai 38000.

Malmok: Borsod-Miskolczi 15300—800, Concordia 8000—300, Budapesti 25500—7750, Gizella 9500—10000, Hungária 13600—6000, Viktória 42500—4500.

Bányák és téglagyárak: Beocsini 68—70000, Kohó 49—55000, Drasche 27—30000, Magnesit 95—122000, Ált. Kőszén 119—130000, Salgó 52—54750, Uríkányi 77—82000.

Nyomdák: Athenaeum 12000—3800, Révai 2100—300.

Vasművek és gépgyárak: Kőburg 6000—900, Ganz-Dan. 970—1020000, Panz-vill. 120—160000, Láng 24000—7500, Lipták 4600—500, Magy. acél 17—19500, Rima 12400—3400, Schlick 10200—11000, Wörner 4950—5550, Kistarsai 5400—700.

Különléle vállalatok: Oschwíndt 49—53000, Baróti 3550—775, Bóni 13000—500, Chinoi 5400—700, Egyes. izzó 52000—3500, Textil 3025—200, Papír 3600, Spódium 6650—7200, Flóra 21500—4000, Fővárosi sör 8500—800, Karton 14700—5250, Királysör 7500—750, Klotild 9700—10350, Polgári sör 49—52000, Magyar pamutgyár 20000—2500, Magyar Cukor 225—256000, Lámpa 23000—9500, Óstermelő 6500—7050, Gumi 11500—2500, Szikra 14600—5000, Stummer 113000—6000, Telefon 20—22500, Georgia új 62000—4000.

Faipari vállalatok: Hazai 14800—5200, Brassói 29—34000, Egyes. fa 1240—300, Lignum (hítelfa) 6800—7250, Magyar Erdő 1450—600, Nasici 70000—4500, Lichtig 1625—700, Orsz. fa 2800.

Közlekedési vállalatok: Adria 37—40000, Atlantika 6200—650, Közúti 7050—500, Városi 1700—800, Déliavas-ut 75000—8000, Levante 48—60000, Államvasut 33250—4750, Tröszt 16800—7950.

Az utótőzsdéi forgalomban jutottak kifejezésre a legmagasabb árfolyamok. Keves időre irritálta a tőzsdét a kétféle zürichi koronakurzus, az egyiket a távirati iroda jelezte, a másikat a devizaközpont, az egyik 22.75, a másik 21.75-tel jelezte a korona árfolyamát. Később az alacsonyabb kurzus bizonyult igaznak. A forgalom nagy méreteket öltött és 2 óraker szilárd árfolyamok mellett nagyarányú üzleteket bonyolítottak le a következő kurzusok mellett: Magyar Hitel 12—12100, Budapesti gőzmalom 29000, Tröszt 18000, Rima 33000, Mag nesit 132000, Schlick 11200, Spódium 7800, Georgia 70000, Cukor 270000, Nasici 73500, Stummer 122000, Telefon 25000, Izzó 58500, Salgó 56250, Közúti 7500, Államvasut 36500, Borsod-Miskolczi 15800, Hungária 16100, Concordia 8350, Gizella 9800, Karton 16400, Pamut 26000, Részvénykör 46000, Bóni 13300, Klotild 11800, Kőszén 131—135000, Uríkányi 80000, Lipták 4900—5000, Láng 282000, Egyesült fa 129, Levante 60000.

Zürichi zárlat

Zürich, dec. 29. (Zárlat.) Berlin 7 és egynegyed, Hollandia 209 és háromnegyed, Newyork 528 és fél, London 2462, Páris 3855, Milano 2670, Prága 1653, **Budapest 21 és háromnegyed,** Zágráb 140, Bukarest 310, Varsó 3, Bécs 75, osztrák bélyegzett 75, Szófia 376.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdéi forgalomban az irányzat az egész vonalon szilárd volt és az összes cikkek emelkedő áron keltek el. Buzában, rozsbán, tengeriben meglehetősen élénk volt a forgalom, a többi cikkekben csak elvétve jött létre kötés.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 11100—200, egyéb 11000—11100 78 kilós tiszavidéki 11200—400, egyéb 11100—11300, rozs 7800—900, takarmányárpa 7000—100, sörárpa 7200—400, köles 8500—0090, zab 7200—400, tengeri 7100—200, repce 14—14500, korpa 4850—950.

Előfordult kötések: Buza 1 vagon 76 kilós ab Szatmármegye 10800, 1 vagon 78 kilós ab Kiskörös 11000, 4 vagon 78 kilós Dunántul 11100, 2 vagon 78 kilós január 15-éer ab Nyiregyháza 11700, 1 vagon 78 kilós január 15-éer ab Kátárta 11900.

Magyar lapok a bécsi bíróság előtt

Felmentették A Népet

Bécsi szerkesztőségünk jelent: Miként ismeretes, az új osztrák sajtótörvény értelmében külföldön megjelenő lapok ellen vádat lehet emelni. Az államügyész mostan izgatás miatt a „Vasvármegye” című szombathelyi, a „Sopronvármegye” című soproni és „A Nép” című budapesti napilapok ellen emelt vádat Ausztria ellen irányuló izgatás miatt. Mivel a lap összes felelős személyei Magyarországon laknak, a vádat csak a lappal szemben emelte az államügyész. Az esküdttörvény rövid tárgyalás után a „Vasvármegye” és a „Sopronvármegye” elítélte és elrendelte a kézrekerült példányok elgetését. — „A Nép”-et ezzel szemben felmentették.

Hungária Caffé Restaurant

Debreczen legkellemesebb szórakozó helye

Nagy Szilveszter-estélyt rendez.

Vörös Feri teljesen új műsorral muzsikál.

A Margit-fürdő nyitva van. Gőz, kád, vizgyógy és iszap egész nap nőknek és férfiaknak is.

Títkos telefoncenzurát leplezik le Ausztriában

Bécs, dec. 29. (A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől.) Szenzációs leplezéssel szolgált ma a „Der Montag” című bécsi hetifői lap egyik szerkesztője. A szerkesztő telefonon felhívta az Osztrák-Magyar Bank kormányzóját, Spitzmüller drt, volt közös pénzügyminisztert, hogy tőle bizonyos információkat kérjen azokra a vádakra vonatkozólag, amelyekkel ő a kormány és főként a pénzügyminisztérium ellen emelt. A szerkesztő beszélgetés közben arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy a beszélgetést kihallgatták. Azonnal lecsöngetett tehát és a telefonközpont-hoz fordult avval a kéréssel, hogyan lehetséges magánbeszélgetések kihallgatása és melyik tényező ad erre parancsot. Erre a kérdésre a szerkesztő a következő választ kapta:

— A telefonközpontban technikai okok folytán lehetetlen a beszélgetések kihallgatása. A kihallgatás, illetőleg a megfigyelés az interurban-ellenőrző hivatalban történik. Azt természetesen mi nem tudjuk kinyomozni, hogy ilyen megfigyelésekre ki ad parancsot.

Ez a válasz tehát azt jelenti, hogy Ausztriában bizonyos személyek telefonbeszélgetéseit megfigyelik.

Báli selyem mellények

nagy választékban, letartari árban kaphatók

Fischer Adolf és Fia
oégnél, Piac-utca 61. sz.

Ausztriában szervezkednek a fassiszta

A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől

Bécs, dec. 29.

Ausztriában már régóta beszélnek a különböző fassiszta és ébredő szervezetek az ugynevezett Hackenkreuzlerék és Frontkämpferek gyűverkezéseiről. Julius Deutsch dr., volt hadügyi államtitkár, az osztrák szocialista párt vezére, mostan röpiratot írt az osztrák fassiszta szervezkedéséről „Fassistengefahr in „Österreich” címen. Deutsch dr. sora leleplezi az osztrák mozgalmakat. A kétségkívül még sok szóbeszédre és kommentárra alkalmas adó röpiratból a „Debreceni Független Ujság” bécsi szerkesztősége ma a következő igen érdekes részletet közölheti:

Az összeomlás napjaiban, 1918-ban és 1919 kezdetén, mikor a baloldali puccs veszélye tényleg fennállott, a reakcionáriusok óvatossággal visszahúzódtak és a bolsevizmus leküzdését a szociáldemokratákra bízták. Mielőtt azonban a veszély elmúlt, a bátor frontkämpferek megjelentek a színen, és úgy csináltak, mintha nélkülük a rendet nem lehetne fenntartani. Ekkor keletkeztek volt tisztek vezetése alatt a bécsi Frontkämpfereinigungok, amelyek azt tüzték ki céluk gyanánt, hogy olyan kormányt segítenek uralomra, „amely egész és öntudatos emberekből áll, olyan emberekből, akik nem tévovázának, hanem becsületesen dolgoznak az egész nép javáért”. Azt lehetett volna hinni, hogy 1920 októberében, amikor a polgárság is részt vállalt a kormányzásban, a Frontkämpferek kívánságait teljesítették tekintik és a rend fenntartását most már a kormányra és annak szerveire bízták. Ez a hit azonban tévesnek bizonyult. A frontkämpfer-mozgalom csak ekkor kezdett igazán kifejlődni. A frontkämpferek minden reakciós mozgalommal, akár nyíltan, akár titkosan, monarchista célzatúak voltak azok, megjelentek. Nyílt szövetségbe léptek a német birodalmi hackenkreuzlerekkel. A frontkämpferek katonailag vannak szervezve és részben fel is vannak fegyverezve. A vezetés egy központi bizottság kezében van. A központi bizottságban volt és aktív tisztek vesznek részt. Bécs minden kerületében egy külön kerületi vezetőség van, amely osztagokba osztotta a legénységet, hogy azok minél gyorsabban gyülekezhesse. A frontkämpferek felvonulása mindig katonai rendben, zászlóaljokban, századokban és szakaszokban történik.

Könyvvezetésre kötelezik a szellemi munkásokat

A pénzügyminiszter új pénzügyi javaslata

Budapest, december 29. Kállay Tibor pénzügyminiszter még a költségvetés benyújtása előtt hosszabb pénzügyi javaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé, amely körülbelül 100 szakaszt foglal magában és számtalan pénzügyi rendelkezést tartalmaz. Módosítja a meglévő törvényekben levő értékhatarokat, valamint kiegészíti rendelkezéseket tartalmaz azoknál az adótörvényeknél, amelyek a változott gazdasági viszonyok folytán reformot igényelnek. A törvényjavaslat a jövedelemadó kulcsát is módosítja. A jövedelemadónál, mint ismeretes 2 millió korona évi jövedelemre állapították meg a legmagasabb adózási kulcsot. Ez most módosul a rendelkezés szerint azért, mert 2 millió korona évi jövedelem átlagos jövedelemnek tekinthető. Ezzel szemben a kereseti adó végrehajtási utasítása olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek alkalmasak a „financediktatura” kiépítésére. A nemzetgyűlés pénzügyi kérdésekkel foglalkozó képviselői tagjai, különösen az egységespárti képviselők nehézményezik, hogy a miniszter élt azzal a rendelkezéssel, amelyet a javaslat részletes tárgyalása során Bessenyei Jenő nemzetgyűlési képviselő nyújtott be. A szóban levő ki-

egészítő indítvány ugyanis módot adott a pénzügyminiszternek arra, hogy a szellemi munkákból élők, tehát az ügyvédeket, orvosokat, írókat, művészeket könyvvezetésre kötelezze. A végrehajtási utasítás e módosítás alapján azt a rendelkezést tartalmazza, hogy az említett kategóriába tartozók sorszámmal ellátott, az adóhivatal által lajstromozott, felülbélyegzett könyveket vezessenek és abba minden egyes jövedelmi tételt bejegyzenek. Felhatalmazást ad az utasítás a pénzügyi hatóságoknak arra, hogy ezekbe a könyvekbe betekintessenek. Kötelezi továbbá a szellemi foglalkozást űzőket arra is, hogy a tételek igazolása céljából levelezésüket aktuszerűen kezeljék. Amennyiben mindezeket elmulasztanák, büntetendő cselekményt követnek el és nemcsak adócsalás, hanem büntetendő cselekmény címén is felelősségre vonhatók. A végrehajtási utasításnak ez a rendelkezése teljesen ellentétes nemcsak az eddigi szokásokkal, hanem új büntetendő cselekményt is statuál. A laiteiner képviselő ezt az intézkedést rendkívül sérelmesnek tartja és az ünnepek után pártkülönbség nélkül akciót indítanak, hogy a minisztert módosításra bírják.

Időről-időre gyakorlatokat tartanak a szabadban és az egész országban nagyobb meneteléseket rendeznek. A frontkämpferek működését talán leginkább a következő levél illusztrálja:

Wien, 1920 november 30.

Igen tisztelt Bajtárs Ur! Mellékelve küldjük a F. K. V. tagsági jegyét. — Abban az esetben, ha Bajtárs Urnak még nem volna jelvénye, kérnék szívesen erre vonatkozó értesítést. Mivel a hét végén a létszámról be kell számolnunk, alulírott a következő kérdésekre kér feleletet:

1. a) Szükség esetén Bajtárs Ur hajlandó-e Bécs területén kívül is szolgálatot vállalni? (Az utazási és ellátási költségeket a F. K. V. fedezi.)
b) Csak Bécsben akar szolgálatot teljesíteni?

c) Csak propaganda szolgálatot? 2. Vannak-e fegyverei? Ha igen, milyenek? Milyen rendszerűek és milyen neműek? Van-e munitiója? (A fegyverek száma.)

Gyors elintézését kér, bajtársi üdvözlettel, igaz híve:

Josef Heindl,

skvk. százados, osztagparancsnok

Wien, I., Riemergasse 8. III/10.

A frontkämpferek javarészt fiatal emberek, diákok és volt tisztek, akik katonailag igen jól vannak kiképezve. Ép úgy, mint Bécsben a frontkämpferek, Alsóausztria városaiban és falvaiban a Selbstschutzvarbandok, az önvédelmi szövetségek vannak megszervezve. Jellemző, hogy ez a szervezet, amely állítólag szintén a törvényes rend alapján áll, ugyan-csak títkos katonai szervezeteket létesített, de természetesen csak az 1920. évi kommunista veszély leküzdése után.

Deutsch képviselő a legerélyesebb rendszabályokat sürgeti a frontkämpferekkel szemben. Szerinte a veszélyt nem szabad tuibeccsülni, mivel ezek a törvénytelen alakulatok mindenre el vannak szánva. Deutsch képviselő leleplezése politikai körökben nagy feltűnést keltett, mivel állításait adatok és okmányok halmazzal bizonyítja.

sz. p.

BOSZNYAY I. ÉS TÁRSA cégnél

Kossuth-utca 5. szám.

1922 december 2-től 1923 január 6-ig tartó

nagy ujévi vásár.

Külön occasió osztály!!

Óriási választék. Rendkívüli olcsó árak.

Kérjük kirakatainkat figyelemmel kíséreni!

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG politikai napilap.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: THURY LEVENTE.

Kiadó:

HEGEDŰS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r-t

Előfizetési ár: Egy hóra 200 kor.

Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.

Telefon 10-20.

Éjjel Piac utca 49.

Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 41.

Telefon 18.

Ünnepi istentiszteletek

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Böttykös Béla s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik dr. Baltazár Dezső püspök. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Zám-bory Sándor s.-lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Uray Sándor lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Felker János s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Baja Mihály lelkész, délután 5 órakor 6-estendű áhi taton prédikál Nagy István vallás-tanító lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Molnár Ferenc lelkész. Ispótyai-templomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Papp Imre s.-lelkész. Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál Kovács János vallás-tanító lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik dr. Böttykös Béla s.-lelkész.

1923 január hó 1-én újévkor

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután 5 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Baja Mihály lelkész, délután 2 órakor prédikál Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész, délután 5 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula ny. egyet. tanár. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc lelkész, délután 2 órakor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész. Ispótyában délelőtt 10 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész, délután 2 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész. Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula ny. egyet. tanár.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. 4 órakor Kollégium, földszint 5. sz. ajtó. Vasárnapi iskolák: Kossuth-u. 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy-intézetben délelőtt 9 órakor, Leány-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta-u. isk. délelőtt 9 órakor, Diakonissza Otthonban délelőtt 9 órakor, Kollégium, földszint 1-ső kapu 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A Templom Egyesület vegyesének karának tanulási óráit hetenkint egyszer, csütörtökön este tartja a kollégium ének- és zenetermében. Este 6—7-ig a hölgyek és 7—8-ig a férfiak részére. Új tagok felvétele ugyanott. Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Ünnepi istentiszteletek az ág. hitv. ev. templomban

Decz. 31-én délelőtt 10 órakor prédikál Horeczky Béla lelkész, dec. 31-én óév estélyén délután 5 órakor istentisztelet tart Farkas Győző lelkész. Offertorium az egyház javára. Január 1-én, újév napján délelőtt 10 órakor istentisztelet és urvacsorasz-tás, végzi Farkas Győző lelkész.

— Felmentett főispán. Budapestről jelentik: A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére dr. Maróthy László Vasvármegye főispánját ezen állásától buzgó és eredményes szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére felmentette és dr. Tarányi Ferencet Zalavármegye főispánját Vasvármegye főispánjává kinevezte.

— Az Apponyi-birtok sorsa. Prágából jelentik: A budapesti lapok ama jelentésével kapcsolatban, hogy gróf Apponyi Albert eberhardtú birtokát holdanként 1500 koronás áron eladták az amerikai tót ligának, megállapítják a következőket: A nagybirtokot annak idején a földbirtokreformról szóló törvény értelmében lefoglalták ugyan, de nem vették át, úgy, hogy az amerikai tót liga részére való eladásnak nem volt akadály a földbirtok hivatal bele is egyezett az eladásba. Most már az a kérdés a liga parcellázni fogja-e a birtokot. Ebben az esetben a birtok parcellázás jóváhagyásának fenntartása mellett a birtok nem esik a földbirtokreformról szóló törvény határományai alá. Ha azonban a birtokot a maga egészében adják el, a törvény határozományai arra továbbra is alkalmazandók.

— A képzőművészeti kiállítás január 5-ig marad nyitva. A mai közgyűlés miatt a tárlat délelőtt nem tekinthető meg, csak délután 4 órától. Tekintve az állandó érdeklődést a kiállítás január 5-ig nyitva marad 10 óráig.

— A cseh legionáriusok perlik az államot. Prágából jelentik: A legionáriusok itt gyűlést tartottak és elhatározták, hogy perrel lépnek fel a pénzügyminiszter ellen, mert egy gyűlésen úgy nyilatkozott, hogy a legionáriusok a köztársaság függetlenségéért érdeklődés nélkül harcaikért jutalomra tartanak számot.

Legjobb gyapjuszövetek
FELDHEIM DEZSŐ-nél
Piac-utca 67.

Saját készítésű

fehérneműek

készen és mérték szerint

Herman és Friedman

PIAC-UTCA 10. SZÁM.

Dikvási szombat.

ber 30.
 évkor
 t 10 órakor
 elkész, dél-
 bor András
 délelőtt 9
 dor elkész,
 l Baja Mi-
 akor prédik-
 elkész, Kos-
 délelőtt 10
 y Sándor
 or prédikál
 gyvet, tamár,
 délelőtt 10
 Ferenc le-
 dikál Peles-
 Ispótyban
 Papp Imre
 or prédikál
 mokkertben
 l dr Feren-
 r.
 Szövetségé-
 ap d. u. 4
 t 5. sz. ajtó
 suth-u. 75.
 Dóczi-inté-
 Leány-u. is-
 r, Pacsirta-
 Diakonissza
 kor, Kollé-
 5. sz. ajtó
 utcai iskola-
 Homokkerti
 kor.
 vegyesének
 tenként egy-
 tja a kollé-
 en. Este 6-
 a férfiak ré-
 ugyanott.
 karnagy.
 z ág. hitv.
 n
 órakor pré-
 szielőt, dec.
 in 5 órakor
 Győző le-
 ház javára,
 délelőtt 10
 vacsoraosz-
 elkész.
 Budapestről
 a belügymí-
 r, Maróthy
 pánját ezen
 nyes szol-
 ellett saját
 dr. Tarányi
 főispánját
 kinevezte.
 sorsa. Prá-
 pesti lapok
 atban, hogy
 rhardtü bir-
 oronás áron
 gának, meg-
 A nagybír-
 öldbirtokre-
 telmében le-
 n vették át,
 tót liga ré-
 n volt aka-
 atal bele is
 st már az a
 i fogja-e a
 en a birtok
 ak fenntar-
 esek a föld-
 rvény hatá-
 n a birtokot
 el, a törvény
 bra is alkál-
 kiállítás ja-
 A mai köz-
 lőtt nem te-
 án 4 órától,
 deklódest a
 va marad 10
 ok perlik az
 : A legioná-
 tak és elha-
 lépnek fel a
 ert egy gyű-
 ogy a legio-
 függetlensége
 caikért jüta-
 zövegek
 zsó-
 üek
 ék szerint
 edman
 D. SZÁM,
 mbca.

A Royal-kávéház Szilveszter-esteje. A Royal-kávéház tulajdonosai a legnagyobb ambícióval készülnek a Szilveszter-estre, hogy az minden tekintetben kitűnő legyen. Márkus Jenő ma érkezik haza s finom inyenec-dolgokkal fogja gazdagítani az étlapot. Márkus Károly nagyszerű művésziszámokról gondoskodik. Az ő szakértelme garantálja, hogy a kabaré páratlanul nivós és élvezetes lesz. A fővárosi színművészek zenekar is új számokat fog bemutatni. A Royal-kávéház Szilveszter-estje iránt igen nagy az érdeklődés. Az asztalok nagyrészt már lefoglalták s így már megállapítható, hogy Debreczen legelőkelőbb közönsége fogja a Royal-kávéház caiffe-restaurantban tölteni a rendkívül hangulatosnak ígérkező Szilveszter-éjszakát.

Meghívó. A Templomegyesület sajtószakosztálya december hó 30-án, szombaton délután 4 órakor az egyháztanács fűtött termében sajtógyűlést tart, melyre érdeklődő ref. testvéreinket szeretettel meghívjuk. Tárgy: a „Vasárnap” c. lap ügye. Előadást tart: Dr. Révész Imre lelkipásztor. Az elnökség.

Debreczen sz. kir. város. Haidú-és Biharvármegyei hadigondozó népirodája ezúton értesíti a működése területén lakó hadigondozottakat, hogy a m. kir. népirodai és munkaügyi miniszter ur. f. é. október hó 25-én kelt 75156—1922. VIII. számú rendeletével a hivatal működését f. é. december 31-ével megszüntette, illetve a hivatali ügyek tovább vitelével a népgondozó kirendeltséget bizta meg. Hadigondozó népiroda.

Gazdák dohánytermesztése saját használatra. A Debreczeni Gazdasági Egyesület és a Debreczeni Gazdakör által beadott egybehangozó kérvények folytán, a kerületi mezőgazdasági kamara azon javaslatot terjesztette a pénzügyminiszter elé, hogy továbbra is engedje meg, hogy a gazdák saját használatuk céljaira 200 palánta dohányt ültethessenek. A dohányellátás gyakran akadályos, a nehéz munkát végző gazdálkodók pedig a dohányt nem képesek nélkülözni, így indokolt és méltányos is a kérelmük, hogy a saját szükségleteiket maguk biztosíthassák.

Meghívó. A Debreczeni Kályvinisták Templomegyesületének szegényeket és szegény iskolás gyermekeket segélyező szakosztálya december hó 31-én, vasárnap délelőtt, 11 órakor nagy szeretettel ünnepély keretében osztja ki adományait. Erre az ünnepélyre érdeklődő ref. testvéreinket szeretettel meghívja az Elnökség. Hely: a kollégium díszterme. Beszédet tart: Dr. Baltazár Dezső.

Pénzügyi nyugdíjasok figyelme. A pénzügyi székház hirdető-tábláján hirdetés van kiüggesztve, amelyre az érdeklőt pénzügyi nyugdíjasok (özvegyek, árvák stb.) figyelmét a m. kir. pénzügyigazgatóság felhívja. M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Holnap kezdik meg a lengyel elnök gyilkosa perének tárgyalását. Varsóból jelentik: A Kurir Poranny jelentése szerint Nieviadomski, Narutovitz elnök gyilkosa ellen december 30-án kezdik meg a tárgyalást, amely nyilvános lesz. A belépőjegyeket már mind szét kapkodták. Elsősorban mindenestire a képviselőket, a szenátorokat és a sajtó képviselőit látták el jegyekkel. A vádlott ellen a Btkv. 99. cikke és a kihágási rendelet 15. cikke alapján rendelték vádat.

Az időjárás. Budapestről jelentik: Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban sok helyütt volt többnyire kisebb eső. A hőmérséklet nem változott lényegesen. Időprognózis: továbbra is enyhe idő várható, sok helyütt esővel.

Sziveszter estély a Belvárosi Étteremben. Albert László jó hírnevű vendéglős mindent elkövet, hogy vendégeinek egy kedves, felelthetetlen estélyt szerezzen. Ismerve az ő agilis tevékenységét, már ez maga garancia arra, hogy az estély fényes és jól összeállított lesz. Mint értesültünk, a műsor a következő: A nyitányt a budapesti 36 tagból álló gyermekzenekar szolgáltatja, mely után fellépnek zongora- és cigányzene-kiséret mellett: Nagy Maca, Radó Ilus, Kemény Olga, Virágha Ferenc és Székely Márton. Belépti díj nincs! Jóhírnevű konyhája és pontos kiszolgálása, mint mindig, most is bizonyára megnyeri a közönség tetszését.

Bárd és Nádor karácsonyi zenealbuma megjelent. Kapható: Hegedűs és Sándor r.-t. zeneműkereskedésben

Női fodrászok vasárnap este 6 óráig dolgozhatnak. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza a női fodrászok tudomására, hogy előterjesztését a kereskedelmi miniszter ur teljesítette és táviratilag megengedte, hogy folyó hó 31-én Szilveszter napján a női fodrászok esti 6 óráig dolgozhassanak.

Előadás az általános kereseti adóról. Felhívja a kereskedelmi és iparkamara az érdekeltség figyelmét arra, hogy Diczig Alajos a kamara fogalmazója f. hó 31-én vasárnap, délelőtt 10 órakor a kamara közgyűlési termében az általános kereseti adóról előadást fog tartani. Az előadást saját érdekében mentől több kereskedő és iparos hallgassa meg.

Kablobanda garázdálkodása Kassa környékén. Kassáról jelentik: December 23-án és 24-én alacsony jöi felgyverzett rablócsapat Kassa környékén több vakmerő rablótamadást vitt végbe. A rablókön kívül még 11 embert fogtak el, akik segítőitarsaik voltak és fegyverekkel lattak el a rablókat. A kassai rendőrség többek között a kommunistapárt helyiségeiben is házkutatást tartott, miután a letartoztatottak egyhangú kijelentése szerint a banda tagjai ezeket a helyiségeket használták találkozó helyül.

Rossz kedélye többnyire a közérzés zavaraira vezethető vissza. A runyanci Janos-víz (Saxlehner) használata sok esetben mindkettőt megjavítja.

Dívatlap szelint készít, alakít és javít mindenféle szormeruhákat Klonda szücs, Iparkamara épületben, Werbőczy-u. 2.

Jadlowker kamaraének, a világhíru tenorista és budánovits Mária, a m. kir. Operaház művésznője, január 11-én hangversenyeznek. Jegyek Bika-szálló portásánál.

Krisch Károly cserépkályharaktár, Piac-utca 89., telem 12—18., valál cserépkályhák átrakását és tisztítását is.

Mindenki csodálkozva beszél a Havas harisnyaház olesó arairól. Jemper selymek minden szímben érkeztek.

Újvi ajándékok, kalapok, uri dívatárak legolesobban beszerezhetők Frank Imrenel, Piac-u. 43.

Központi kelmeisto Varga-utca 1. Fest szörmet, dorkapatot, dorkeztuut.

Tekintse meg Huszty András műtermet, noi lenykepek legmodernebb kidolgozasban is keszúnek. (Egynáz-ter 3.)

Illatos mosdószappanok csak Franknál olesó és jó, Csapó-u. 11.

Legszébb karácsonyi ajándék egy lenykep Liener Béla műterméből.

Harisnyakülönlegességek minden cipőszímben, meglepő oleson. Lantos csipkeáruház, Kossuth-utca 4.

Lengyel fest, tisztít mindennemű ruhákat legszébben. Iroda Csapó-utca 28.

Művészi fényképek, levelezőlapok, utlevélképek rövid idő alatt Varga fényképszél, Piac-utca 43. szám alatt készúnek.

Izelle meg Albert konyháját, olesó és kitűnő. Ez már igen!

Uri dívat szabóság, irack, szmoking, zsakett öltönyöket jutányosan készítek. Alakításokat elfogadok. — Sztepanov, Darabos-utca 44.

Három fogásból álló kitűnő menü ebéd 120 korona, két fogásos vacsora körettel és tészta 120, egy zóna adag délelőtt, délbe és este 45 kor., 1 liter pompás ezerjő bor 120 korona. 1 pohár részvény udvari sör 34 kor. Előzékeny, pontos kiszolgálás biztosítva. A kártyajátékra az engedélyt megkaptam, a n. é. közönség szives pártfogását kérem, tisztelettel Albert Belvárosi éttermei és kávéház tulajdonos, Debreczen szab. kir. város székházának szuterinjében. Bejárat a Városház-utcából.

Művészi kivitelű menyasszonyi képek, családi és csoport felvételek, izlésees beállításban készúnek Liener Béla műtermében, Csapó-u. 1. sz. alatt.

II. Vilmos esászár emlékiratal magyar fordításban megjelent. Kapható: Hegedűs és Sándor irod. r.-t. könyvkereskedésében. Ára 805 kor.

Wellingner Nem és jellem c. műve új kiadásban megjelent. Kapható: Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34. sz.

SZINHÁZ

MŰSOR:
 VASÁRNAP délután 3 órakor: **Hollandi menyecske**, 7 órakor: **Petőfi**, 10 és fél órakor **Monstre-cabaret**.

A színházi iroda hírei
 Váltsa meg még ma jegyét a vasárnapi előadásokra! Délután 3 órakor: **Babavasár**, este 6 és fél órakor **Petőfi** és 11 órakor: **Monstre-cabaret** Mátray Jenő felléptével!
 Még van néhány jegy a **Hollandi menyecske** ma délutáni és az **Aranyborjú** ma esti előadására!

Omnia-mozgó. Ma szombaton a magyar filmgyártás legszebb reneke Planquette örökség operettje **Cornevillei harangok**, eredeti zenével. Szvitlik gyönyörű dalaival.

Szenzációs Szilveszter-estély a Modern Cabarében! Záróráig nagyszabású szépségverseny 2 értékes tárggyal és felütnést keltő szenzációs műsorral és 1923 január hó 1-től kezdve teljesen új műsor, teljesen új társulattal.

Vigszínház-mozgó. Kacagó est. Legreimekebb új amerikai burleszkben kedvenceink: **Fatty, Chaplin, Bigorno, Zigotto és Fatty — Chaplinnel együtt!**
 Évnyitó: **Világhíru Wegener-film: Vanina!**
 Egy letűnt nemzedék tragédiája megdöbbentő hűséggel káprázatos rendezésben játszódnak le előttünk „**Ha a bálványok rombadólnak**” c. filmben.

Francia Gaumont-film a Kakukfiók, regény 5 felvonásban és a Kis esavargó, amerikai vigjáték 5 felvonásban ma, utóljára az Apollóban.

Nagy vig Szilveszter-est az Apollóban. Fellépnek **Timár Ila, Kovács Teri, Szigeti, Markovics Bandi, Nagy Tombola** és a nagy mozgófénykép műsor.

Honthy Hanna „Bajadér-parium” esodás illatáról elragadtatással nyilatkozik mindenki! Kimérve is kapható, Forgalmi Illatszertár, Piac 21.

Január 7-én jelölük a labdarugó tisztikart. Tegnap este az MLSZ keleti kerületének jelölő-bizottsága bizalmas értekezést tartott, amelyen megvitatva a jövő évi tisztikar jelöléseket. Az értekezlet a hivatalos jelölést még nem ejtette meg, a végleges állásfoglalást január 7-iki teljes ülésére halasztotta.

A DMTK ifjúsági szakosztálya ma, szombaton délután 3 órakor rendkívüli szakosztályi ülést tart a Nagyállomás iskola-termében.

Meghívó
Weisz Manó Fiai nemzetközi szállítványozásirt, alakuló közgyűlésére
 1923. évi január hó 5. napjának d. e. 11 órájára (Debreczen, Arany János-utca 2. sz., II. emelet, 9. ajtó).
 TÁRGYSOROZAT:
 1. Az alaptökének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról meggyőződést szerezni.
 2. Az alapszabályok megállapítása s az alapítókkal vagy másokkal netalán történt megállapodások iránt határozni.
 3. A társaság meg- vagy meg nem alakulásáról határozni.
 4. A társaság igazgatóságának és felügyelő-bizottságának megválasztása.
 5. Az alapítók felelőssége iránti intézkedés.
 Debreczen, 1922 dec. 30.
Altmann Albert, Fodor Mária, Arnold György alapítók.

DR. REX-gyár
 által készített
Pipere
szappanok
 felülmúlják az összes eddigi készítményeket. Ne fogadjon el és ne használjon más gyártmányu szappanokat.
Beszerezhető mindenütt.

Mészárosok és hentesek figyelmébe!
 Eredeti **F. Dick**-féle **KÉSEK** és **ACÉLOK** **Bakos** vaskereskedőnél.
 Telefon 620, Csapó-u. 88.

Pestszentlőrinczi Parketgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság.
 Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Beregmegyeék részére
Ráhrer Sándornál
 Debreczen, Piac-u. 43.
 Telefon 962.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
ALBERTFALVA—BUDAPEST
 Repülőgép és Falpar R.-T.
 Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Beregmegyeék részére
Ráhrer Sándornál
 Debreczen, Piac utca 43. sz.
 Gyártmányai: Butor-, épület-, asztalos munkák, gazdasági szerek, stráfszekerek, mezőgazdasági laszarszámok, szerszámnyelvek, háztartási faárúk; gyermekkoscsik, falusi ajtók és ablakok, szekerek, tolmáczok stb.

Titkos telefoncenzurát leplezik le Ausztriában

Bécs, dec. 29. (A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől.) Szenzációs leplezéssel szolgált ma a „Der Montag” című bécsi hétfői lap egyik szerkesztője. A szerkesztő telefonon felhívta az Osztrák-Magyar Bank kormányzóját, Spitzmüller drt, volt közös pénzügyminisztert, hogy töle bizonyos információkat kérjen azokra a vádakra vonatkozólag, amelyekkel ő a kormány és főként a pénzügyminisztérium ellen emelt. A szerkesztő beszélgetés közben arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy a beszélgetést kihallgatták. Azonnal lecsöngetett tehát és a telefonközpont-hoz fordult avval a kéréssel, hogyan lehetséges magánbeszélgetések kihallgatása és melyik tényező ad erre parancsot. Erre a kérdésre a szerkesztő a következő választ kapta:

— A telefonközpontban technikai okok folytán lehetetlen a beszélgetések kihallgatása. A kihallgatás, illetőleg a megfigyelés az interurban elterülő hivatalban történik. Azt természetesen mi nem tudjuk kinyomozni, hogy ilyen megfigyelésekre ki ad parancsot.

Ez a válasz tehát azt jelenti, hogy Ausztriában bizonyos személyek telefonbeszélgetéseit megfigyelik.

Báli selyem mellények

nagy választékban, letartari árban kaphatók

Fischer Adolf és Fia
cégnél, Piac-utca 61. sz.

Ausztriában

szervezhednek a fassiszta

A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől

Bécs, dec. 29.

Ausztriában már régóta beszélnek a különböző fassiszta és ébredő szervezetek és úgynevezett Hackenkruzlerek és Frontkämpferek tevékenységéről. Julius Deutsch dr., volt hadügyi államtitkár, az osztrák szociálisták párt vezére, mostan röpiratot írt az osztrák fassiszta szervezkedéséről „Fassistengefahr in „Österreich” címen. Deutsch dr. sorra leplezi az osztrák mozgalmakat. A kétségkívül még sok szóbeszédre és kommentárra alkalmas adó röpiratból a „Debreceni Független Ujság” bécsi szerkesztősége ma a következő igen érdekes részletet közölheti:

Az összeomlás napjaiban, 1918-ban és 1919 kezdetén, mikor a baloldali puccs veszélye tényleg fennállott, a reakcionáriusok óvatosan visszahúzódtak és a boiseviznius leküzdését a szociáldemokratákra bízták. Mielőtt azonban a veszély elmúlt, a bátor frontkämpferek megjelentek a színen, és úgy csináltak, mintha nélkülük a rendet nem lehetne fenntartani. Ekkor keletkeztek volt tisztek vezetés alatt a bécsi Frontkämpfereinigangok, amelyek azt tüzték ki célul gyanánt, hogy olyan kormányt segítenek uralomra, amely egész és öntudatos emberekből áll, olyan emberekből, akik nem tétovázhatnak, hanem becsületesen dolgoznak az egész nép javáért. Azt lehetett volna hinni, hogy 1920 októberében, amikor a polgárság is részt vállalt a kormányzásban, a Frantkämpferek kívánságait teljesítették tekintik és a rend fenntartását most már a kormányra és annak szerveire bízták. Ez a hit azonban tévesnek bizonyult. A frantkämpfer-mozgalom csak ekkor kezdett igazán kifejlődni. A frantkämpferek minden reakciós mozgalomnál, akár nyíltan, akár titkosan, monarchista célzatuak voltak azok, megjelentek. Nyílt szövetségbe léptek a német birodalmi hackenkruzlerekkel. A frontkämpferek katonailag vannak szervezve és részben fel is vannak fegyverezve. A vezetés egy központi bizottság kezében van. A központi bizottságban volt és aktív tisztek vesznek részt. Bécs minden kerületében egy külön kerületi vezetőség van, amely osztagokba osztotta a legénységet, hogy azok minél gyorsabban gyülekezzenek. A frontkämpferek felvonulása mindig katonai rendben, zászlóaljokban, századokban és szakaszokban történik.

Könyvezetésre kötelezik a szellemi munkásokat

A pénzügyminiszter új pénzügyi javaslata

Budapest, december 29. Kállay Tibor pénzügyminiszter még a költségvetés benyújtása előtt hosszabb pénzügyi javaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé, amely körülbelül 100 szakaszt foglal magában és számtalan pénzügyi rendelkezést tartalmaz. Módosítja a meglévő törvényekben levő értékhatarokat, valamint kiegészítő rendelkezéseket tartalmaz azoknál az adótörvényeknél, amelyek a változott gazdasági viszonyok folytán reformot igényelnek. A törvényjavaslat a jövedelemadó kulcsát is módosítja. A jövedelemadónál, mint ismeretes 2 millió korona évi jövedelemre állapították meg a legmagasabb adózási kulcsot. Ez most módosul a rendelkezés szerint azért, mert 2 millió korona évi jövedelem átlagos jövedelemnek tekinthető. Ezzel szemben a kereseti adó végrehajtási utasítása olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek alkalmasak a „fináncdiaktura” kiépítésére. A nemzetgyűlés pénzügyi kérdésekkel foglalkozó képviselői tagjai, különösen az egységspárti képviselők nehézményezik, hogy a miniszter élt azzal a rendelkezéssel, amelyet a javaslat részletes tárgyalása során Bessenyei Jenő nemzetgyűlési képviselő nyújtott be. A szóban levő ki-

egészítő indítvány ugyanis módot adott a pénzügyminiszternek arra, hogy a szellemi munkabot életet, tehát az ügyvédek, orvosokat, írókat, művészeket könyvezetésre kötelezze. A végrehajtási utasítás e módosítás alapján azt a rendelkezést tartalmazza, hogy az említett kategóriába tartozók sorszámmal ellátott, az adóhivatal által lajstromozott, felülbélyegzett könyveket vezessenek és abba minden egyes jövedelmi tételt bejegyezzenek. Felhatalmazást ad az utasítás a pénzügyi hatóságoknak arra, hogy ezekbe a könyvekbe betekint-hessenek. Kötelezi továbbá a szellemi foglalkozást űzőket arra is, hogy a tételek igazolása céljából levelezésüket aktszerűen kezeljék. Amennyiben mindezeket elmulasztanák, büntetendő cselekményt követnek el és nemcsak adócsalás, hanem büntetendő cselekmény címén is felelősségre vonhatók. A végrehajtási utasításnak ez a rendelkezése teljesen ellentétes az eddigi szokásokkal, hanem új büntetendő cselekményt is statuál. A lajeiner képviselők ezt az intézkedést rendkívül sérelmesnek tartják és az ünnepek után pártkülönbség nélkül akcióit indítanak, hogy a minisztert módosításra bírják.

Időről-időre gyakorlatokat tartanak a szabadban és az egész országban nagyobb meneteléseket rendeznek. A frontkämpferek működését talán leginkább a következő levél illusztrálja:

Wien, 1920 november 30.

Igen tisztelt Bajtárs Ur! Mellékelve küldjük a F. K. V. tagsági jegyét. — Abban az esetben, ha Bajtárs Urnak még nem volna jelvénye, kérnök szíves erre vonatkozó értesítését. Mivel a hét végén a létszámról be kell számolnunk, alulírott a következő kérdésekre kér feleletet:

1. a) Szükség esetén Bajtárs Ur hajlandó-e Bécs területén kívül is szolgálatot vállalni? (Az utazási és ellátási költségeket a F. K. V. fedezi.)

b) Csak Bécsben akar szolgálatot teljesíteni?

c) Csak propaganda szolgálatot? 2. Vannak-e fegyverei? Ha igen, milyenek? Milyen rendszertiek és milyen nemiek? Van-e municiója? (A fegyverek száma.)

Gyors elintézését kér, bajtársi üdvözléssel, igaz híve:

Josef Heindl,

skvk. százados, osztagparancsnok

Wien, I., Riemergasse 8. II/10.

A frontkämpferek javarészt fiatal emberek, diákok és volt tisztek, akik katonailag igen jól vannak kiképezve. Ép úgy, mint Bécsben a frontkämpferek, Alsóausztria városában és falvaiban a Selbstschutzvarbandok, az önvédelmi szövetségek vannak megszervezve. Jellemző, hogy ez a szervezet, amely állítólag szintén a törvényes rend alapján áll, ugyan-csak titkos katonai szervezeteket létesített, de természetesen csak az 1920. évi kommunista veszély leküzdése után.

Deutsch képviselő a legerélyesebb rendszabályokat sürgeti a frontkämpferekkel szemben. Szerinte a veszélyt nem szabad túbecsülni, mivel ezek a törvénytelen alakulatok mindenre el vannak zárva. Deutsch képviselő leplezése politikai körökben nagy feltűnést keltett, mivel állításait adatok és okmányok halmazával bizonyítja.

sz. p.

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG politikai napilap.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

THURY LEVENTE.

Kiadó:

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r-t

Előfizetési ár: Egy óra 200 kor.

Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.

Telefon 10-20.

Éjjel Piac utca 49.

Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 41.

Telefon 18.

Ünnepi istentiszteletek

Vasárnapi istentiszteletek

sorrendje a református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Bötykös Béla s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik dr. Baltazár Dezső püspök. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Zám-bory Sándor s.-lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Uray Sándor lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Felker János s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Baja Mihály lelkész, délután 5 órakor ó-esztendei áhitaton prédikál Nagy István vallás-tanító lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Molnár Ferenc lelkész. Ispótyá-templomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik Papp Imre s.-lelkész. Homokkertenben délelőtt 10 órakor prédikál Kovács János vallás-tanító lelkész, délután fél 3 órakor imádkozik dr. Bötykös Béla s.-lelkész.

1923 január hó 1-én utókor

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután 5 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Baja Mihály lelkész, délután 2 órakor prédikál Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész, délután 5 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula ny. egyet. tanár. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc lelkész, délután 2 órakor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész. Ispótyában délelőtt 10 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész, délután 2 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész. Homokkertenben délelőtt 10 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula ny. egyet. tanár.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. 4 órakor Kollégium, földszint 5. sz. ajtó. Vasárnapi iskolák: Kossuth-u. 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy-intézetben délelőtt 9 órakor, Leány-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta-u. isk. délelőtt 9 órakor, Diakonissza Otthonban délelőtt 9 órakor, Kollégium, földszint 1-ső kanu 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A Templom Egyesület vegyesének-karának tanulási óráit hetenkint egyszer, csütörtökön este tartja a kollégium ének- és zenetermében. Este 6-7-ig a hölgyek és 7-8-ig a férfiak részére. Új tagok felvétele ugyanott. Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Ünnepi istentiszteletek az ág. hitv. ev. templomban

Dec. 31-én délelőtt 10 órakor prédikál Horeczky Béla lelkészjelölt, dec. 31-én óéy estélyén délután 5 órakor istentiszteletet tart Farkas Győző lelkész. Offertorium az egyház javára. Január 1-én, újév napján délelőtt 10 órakor istentisztelet és urvacsorasz-tás, végzi Farkas Győző lelkész.

— Felmentett főispán. Budapestről jelentik: A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére dr. Maróthy Lászlót Vasvármegye főispánját ezen állásától buzgó és eredményes szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére felmentette és dr. Tarányi Ferencet Zalavármegye főispánját Vasvármegye főispánjává kinevezte.

— Az Apponyi-birtok sorsa. Prágából jelentik: A budapesti lapok ama jelentésével kapcsolatban, hogy gróf Apponyi Albert eberhardti birtokát holdanként 1500 koronás áron eladták az amerikai tót ligának, megállapítják a következőket: A nagybirtokot annak idején a földbirtokreformról szóló törvény értelmében lefoglalták ugyan, de nem vették át, úgy, hogy az amerikai tót liga részére való eladásnak nem volt akadályozó és a földbirtok hivatal bele is egyezett az eladásba. Most már az a kérdés a liga parcellázni fogja-e a birtokot. Ebben az esetben a birtok parcellázás jóváhagyásának fenntartása mellett a birtok nem eszik a földbirtokreformról szóló törvény határozománya alá. Ha azonban a birtokot a maga egészében adják el, a törvény határozománya arra továbbra is alkalmazandó.

— A képzőművészeti kiállítás január 5-ig marad nyitva. A mai közgyűlés miatt a tárlat délelőtt nem tekinthető meg, csak délután 4 órától. Tekintve az állandó érdeklődést a kiállítás január 5-ig nyitva marad 10 órától 7 óráig.

— A cseh legionáriusok perlik az államot. Prágából jelentik: A legionáriusok itt gyűlést tartottak és elhatározták, hogy perrel lépnek fel a pénzügyminiszter ellen, mert egy gyűlésen úgy nyilatkozott, hogy a legionáriusok a köztársaság függetlenségére érdekében folytatott harcaikért jutalomra tartanak számot.

Legjobb gyapjuszövetek
FELDHEIM DEZSŐ-ÉLÉ
Piac-utca 67.

Saját készítésű
fehéreneműek
készen és mérték szerint
Herman és Friedman
PIAC-UTCA 10. SZÁM,
Dikával szemben.

BOSZNYAI ÉS TÁRSA cégnél

Kossuth-utca 5. szám.

1922 december 2-től 1923 január 6-ig tartó

nagy újévi vásár.

Külön occasió osztály!!

Óriási választék. Rendkívüli olcsó árak.

Kérjük kirakatainkat figyelemmel kísénni!

Urak-Hölgyeknek

Hölgyek-Uraknak

szánt, leghasznosabb

ujévi ajándék

tárgyakat jutányosan

Szilágyi Lajos
kézimunka és műhímző vállalata
Debreczen, Széchenyi-utca 1.

üzletében szerezhetik be.

Raktáron:

remek hímzett zsebkendők,
gobellnek, gyönyörű kész
gyapju blousok, schállak,
harisnyák, kézi filék, csat
tok, jettek és gyöngyök.

Előrajzolás minták
megérkeztek!

François
Orémant Rosé
pezsgő

!!! Újévi ajándék órák !!!

1 mtr dívány oszlopos gyapju szövet	1750 K.
1 " dupla széles szövet szövet	1250 "
1 " 140 cm. széles brilián	1800 "
1 " mintás szövet	2250 "
1 mtr férfiöltöny kelme	1390 "
1 " dupla széles schottis pon-	550 "
gyolára	
1 mtr francia sport flanel	4175 "
1 mtr 140 cm. széles gyapju	
Gabardur	
1 " 140 cm. angol gyapju	3200 "
1 " Foulé szövet	
1 mtr 120 cm. széles gyapju che-	1850 "
völt 10 színben	
1 mtr 130 cm. széles finom ba-	1050 "
tiszt maradékok	
1 mtr prima minőségű lepedő	1200 "
vászon	
1 mtr dupla széles finom kötény	1680 "
liliszter	
1 mtr hollandi vászon kifűző jó	465 "
1 " angol férfi ruhászövet	2870 "
1 " kosmanosi karton	550 "
1 drb 6 személyes Damaszt ab-	7900 "
rosz 6 szelvéttel	
1 mtr dupla széles opál batizt	975 "
1 mtr egész finom Damaszt	
grádli	940 "
1 drb hímzett menyasszonyi	1380 "
fátyol	

ilyen meglepő árban csak egyedül
Brüll Ernő nőidvatházában
vásárolhat,
Piac-utca 29. szám alatt.
(Városházával szemben),
hol állandó vevőim újévi alkalommal
gyönyörű naptárt is kapnak.

Olcsóbb a vasúti szállításnál,
ha

TEHERAUTÓ

val szállít, melyekből 40 darab új
és használt raktáron.

RÓKA RT.
V. Csanády-u. 5. teherautótelep.
Telefon 46-01.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóig 30 korona, minden további szó
3 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 40 korona, minden további szó
4 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Üveget
legdrágábban vásárol
FABIÁN,
Hatvan-utca 10.

ELADÁS

Börgarnitúrák,
hencserek, matracok,
Sóberli-ágyak eladók. —
Szántó kárpitosnál, Zugó-
utca. Telefon. Tanulók
felvételnél.

Ebédlők,
hálók, butorok legolcsó-
ban beszerezhetők Piac-
utca 83., az udvarban.

Paplanvarrodámban
minden szakmabeli munkát
jutányosan készítek.
Debreczeni, Kossuth-
11. sz.

Hencserek,
plüss diványok, matra-
cok készen kaphatók
Debreczenszky kárpitos-
nál, Halköz 8.

Selyem ernyők

karácsonyi és
ujévi ajándékul

Görcsös Lajosnál
Bathhányi-utca 26.

Tisztán kezelt
kóser savanyított ká-
poszta kapható hordós
tetelekben. Bethlen-u. 10.

Házi bor
literenként kapható. —
Szentakerti, Poroszlai ut
48.

Burgonya
olcsón kapható Ru-
nyadi-utca 21.

Abroncsvas
kapható
a kiadéhvatalban

Saját készítményű
bőröndök,
ridikülök és
bőrtárcák
gyári árban kaphatók
FEUERMANN bőrdőnsnél,
PIAC UTCA 44. SZÁM.

"Kossuth Lajos"
keserűvíz emésztési zavaroknál, bél-
hajknál biztos, kellemes hatású gyógy-
szer. Mindenütt kapható. Megrendelhető:
Budavideki Keserűvíz r.t.
V. Zoltán-utca 10.

Legszébb cigányzene a
Gambrinusban!!
Rác Jancsi
és Napoleon
hegedű és cselóművészek 11
tagú zenekarukkal játszanak.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsat, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb naplárón Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Zongora-
hangolást,
javítást, hosszú zong-
orák rövidítését
elvéallja
Liska,
Bethlen-u. 27.

Joghajgató
bármilyen irodai átlást
vállal. Cim a kiadóban.

Mérlegképes
magyar és német leve-
lezésben tökéletes jár-
tassággal bíró ízr. fő-
osztályos a délutáni
órákban könyvelést és
levelezést, vagy ügyvéd-
nél irodai munkát vállal.
Cim: Telefon 231.

Felkérem
azt az uri-
embert, ki
e hó 28-án
reggel a nyir-
egyházai állomá-
sán, pesti
vonatból ki-
szállva, téve-
désből cso-
magomat el-
vitte, benne
zsido imád-
ság, juttassa
hozzám. Az
ő csomagja
nálam van.

Zelikovits
DEBRECZEN,
HALKÖZ 4. szám.

Zongora-

hangolást
elvéallalok, O I Á h
Imre zongora-
hangoló. Hívásra
vidékre is megyek.
Előjegyzéseket el-
tadok. Piac-u.
68. sz. I. e. Telefon 822.

Párisból
hazatért intelligens
fiatalember francia és
német órákat adna priv-
vát házakban. — Cim a
kiadóban.

VEGYES

Vizvezeték,
csatornázást szakszerűen
készít Gyenes, Miklós-
utca 29. Telefon 937.

Elektra
elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás,
motorok, csengőberende-
zéseket, javításokat leg-
jutányosabban készit. —
Debreczen, Hatvan-utca
2., I. em. Telefon: 895.

Gazdaságba
ajánlkozik kulcsárnak
2 és fél évi praxissal egy
fiatalember. Bővebbet a
kiadóban.

Utazó

fűszer-, rövidaru
és italszakmából,
aki Hajdu-, Bi-
har-, Szabolcs- és
Szatmármegyék-
ben és a helyi
piacokon

jól be van vezetve,
ajánlkozik.
Cim a kiadéhvatalban.

Jegyesek figyelmébe
ajánlom a Központi óra-
es ékszerüzletemet Piac-
utca 30., ahol újévi aján-
déknek valót is a leg-
olcsóbban vásárolhat.

Nem hirdetés után, hanem személyesen győződjön meg, hogy
Szabó és Zengevald
rőls- és rövidaruüzletében, **Szent Anna-utca 3. sz,**
szükségletét legolcsóbban szerezheti be.
Ujévre az alkalmi áruk
eladása megkezdődött.

UJÉVRE
képkeretezés szakszerű készítése
dus választéku keretlecekből!
gyorsan és pontosan.
Ovál- és körkeretek, Gobelin fényképek és kézi-
munkákhoz nagy választékban. — Legalkalmasabb
ajándéktárgyak üveg-, porcellán- és diszmu árukból
BLATTNER GYULA cégnél DEBRECZEN,
Telefon 468. (Royal szállodával szemben) Alapítási év 1801.

Feldheim Sándor ékszerkészítő és vésnök
PIAC-U. 19., az udvarban.
Ajánlja magát mindennemű arany-, ezüst, ékszer-
áruk elkészítésére, átalakítására. — Javításokat
legjobb kivitelben gyorsan eszközöl.
Monogramok és névvésések.
MESLEPŐ OLCSÓ ÁRAK.

Ujévre legolcsóbb
ajándékok:

Könyvek: Magyar és német ifjúsági iratok, Képes könyvek, Diszkönyvek.	Zeneművek: Karácsonyi albu- mok, Operaalbumok, Operette és tanc- ujdonságok.	Papírárúk: Levélpapírok, Tintaírtatókés- zések, Nippek, Képes albumok, Emlékkönyvek, Festékdobozok, Disznaptárak, Bélyegalbumok.
--	--	--

Kaphatók a legolcsóbb áráktól a legdrágább kiviteilig
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR irodalmi és nyomdai
és zenei társaság
könyv- és zeneműkereskedésében. Piac-utca 34. szám.